

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Terugblik op de afgelopen kabinetsperiode: interview met demissionair staatssecretaris van Milieu en Infrastructuur Sharon Dijksma

Brouwers, E.; Bolders, M.; Keim, B.; Schreurs, D.; Sloot, D. van der; Willemsen, M.

Citation

Brouwers, E., Bolders, M., Keim, B., Schreurs, D., Sloot, D. van der, & Willemsen, M. (Eds.). (2017). Terugblik op de afgelopen kabinetsperiode: interview met demissionair staatssecretaris van Milieu en Infrastructuur Sharon Dijksma. *Bestuurskundige Berichten*, 32(1), 14-15. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3212499>

Version: Not Applicable (or Unknown)
License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)
Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3212499>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Terugblik op de afgelopen kabinetsperiode: **Interview met demissionair staatssecretaris van Milieu en Infrastructuur Sharon Dijksma**

Hoe groen bent u als demissionair staatssecretaris van Milieu en Infrastructuur?

Je kunt nooit groen genoeg zijn! En dat vind ik niet alleen als staatssecretaris, maar streef ik ook thuis na. En de reden daarvoor is simpel: De aarde raakt steeds verder uitgeput! Als we op dit tempo doorgaan met schaarse grondstoffen uit de bodem te halen hebben we op den duur een tweede aarde nodig. Groen zijn is voor mij anders omgaan met kostbare grondstoffen. We moeten af van de wegwerpcultuur en bedrijven moeten producten milieuvriendelijker gaan produceren. Steeds meer bedrijven zien gelukkig ook de economische noodzaak groener te ondernemen en zijn hier ook heel succesvol mee. Het Nederlandse bedrijf G-Star bijvoorbeeld. Zij maken samen met Pharrell Williams jeans van plastic dat uit de zee is opgevist. Er zijn daardoor minder nieuwe grondstoffen nodig en bovendien wordt probleem van de plastic soup in de oceanen onder de aandacht gebracht.

De Nederlandse economie moet volledig circulair worden in 2050, hoe moet dat worden aangepakt?

Minder verspillen en minder vervuilen. Bedrijven moeten overgaan op het gebruik van minder grondstoffen en zoveel mogelijk kiezen voor hernieuwbare grondstoffen. Dat zijn gerecyclede grondstoffen zijn uit oude producten, maar dit zijn ook duurzaam gewonnen of geteelde grondstoffen. En bij het design van nieuwe producten moeten ze hier ook rekeningen houden. Een mooi voorbeeld hiervan is Apple die Nederland als proeftuin gebruikt. In Breda hebben ze de recyclerobot Liam aan het werk gezet die oude iPhones ontleedt in nieuw te gebruiken grondstoffen voor onder mee nieuwe telefoons. En Apple is maar een van de vele bedrijven die zich inzetten voor een duurzamere toekomst. Ik heb begin dit jaar een akkoord gesloten met nu al meer dan 323 bedrijven. Daarmee leggen zij zich vast aan het doel om in 2050 volledig gebruik te maken van hernieuwbare grondstoffen. Maar daarmee alleen bereiken we dat doel niet. Consumenten en huishoudens moet ook hun steentje bedragen. De omslag naar die circulaire economie komt alleen tot stand als zij bewust kiezen voor duurzame producten, tegelijkertijd minder gaan weggooien en het afval wat ze wel nog hebben zo goed mogelijk scheiden.

Bent u tijdens uw ambtstermijn anders gaan aankijken tegenmilieu?

Ik ben altijd al begaan geweest met het milieu, daarom heb ik ook voluit ja gezegd toen ik gevraagd werd deze plek in te vullen. Mijn overtuiging is de jaren alleen maar sterker geworden. Ik heb met eigen ogen gezien hoe onze aarde in een razend tempo wordt aangetast en uitgeput. Maar ik ben niet negatief gestemd. Ik zie tegelijk zoveel bedrijven, maatschappelijke organisaties en individuen die de uitbuiting van het milieu een halt toeroepen. Maar ook zie ik steeds meer consumenten dit een belangrijk thema vinden, vooral de jongere generaties. Dat zag ik ook vorig jaar tijdens een college duurzaamheid toen ik een les mocht geven op de Universiteit Utrecht. De studenten daar hadden uitgesproken ideeën over hoe we problemen met het milieu en klimaat moeten tackelen voor het te laat is. Dat heeft me weer sterker gemaakt in dat ik juist ook voor de jongere generaties wil toewerken naar dat doel in 2050. Maar als we van bedrijven en consumenten een inzet verwachten dan kan de overheid zelf niet achterblijven. Of het nu gaat om het uitbannen van de plastic bekertjes in de kantoorgebouwen of asfalt recycleren bij de aanleg van nieuwe wegen, de overheid moet ook duurzamer worden en het goede voorbeeld geven.

Deze kabinetsperiode zit erop als er straks een nieuw kabinet zit. Hoe kijkt u nu terug als demissionair staatssecretaris op uw milieuportefeuille?

Een kabinetsperiode waar we veel bereikt hebben voor het klimaat en het milieu. Kijk maar eens naar het verbod op het weggeven van gratis plastic tasjes dat ik vorig jaar heb ingevoerd. Het effect is dat consumenten massaal

hun eigen tas meenemen naar de winkel nu ze voor de plastic tas moeten betalen aan de kassa. Onderzoek laat nu zien dat er bijna driekwart minder plastic tasjes over de toonbank gaan. Maar we hebben het plastic afvalprobleem niet alleen bij de bron aangepakt. Om de bergen plastic in de oceanen te bestrijden hebben we ook meegeholpen aan een proefproject van de jonge uitvinder Boyan Slat. Hij ontwikkelt een plastic opruimer die over een paar jaar deze 'plastic soup' in de wereldzeeën moet gaan opruimen.

Een andere mijlpaal voor mij was het afsluiten van het akkoord van Parijs, waardoor het onderwerp klimaat eindelijk goed op de agenda is gekomen. 195 landen hebben toen afgesproken er alles aan te doen om de opwarming van de aarde deze eeuw ruim onder de twee graden te houden. De terugtrekking van president Trump is duidelijk een historische vergissing. Maar tegelijk reden voor andere landen om nogmaals duidelijk te maken dat zij gecommiteerd zijn en blijven aan uitvoering van het Akkoord van Parijs. Hetzelfde is gedaan door verschillende Amerikaanse staten. Een bewijs dat het tegengaan van klimaatverandering een niet te stoppen proces is.

Waar zou het volgende kabinet, volgens u, de focus op moeten leggen als het gaat om milieu?

Onze samenleving moet de komende decennia ingrijpend veranderen om met de uitdagingen rond klimaat en grondstoffengebruik om te tackelen. In het Klimaatakkoord van Parijs is vastgelegd de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de twee graden Celsius, met het streven een maximale stijging van anderhalve graad Celsius. Dat vraagt om een drastische reductie van broeikasgassen, tot bijna nul in het jaar 2050. Dit kabinet heeft al flinke stappen gezet, maar de grote uitdagingen liggen nog voor ons. Het nieuwe kabinet moet straks een helder en concreet langetermijnperspectief voor het klimaat presenteren. Bedrijven kunnen met deze zekerheid dan ook gaan investeren in projecten op het gebied van bijvoorbeeld duurzame energie.

Circulaire economie is een ander belangrijk thema. Het hergebruiken van grondstoffen levert nu al veel op, dat is big business. Onderzoeken laten zien dat verantwoord met grondstoffen omgaan goed is voor onze economie en veel nieuwe banen oplevert. Daarom moet een nieuw kabinet bedrijven maximaal de ruimte geven duurzaam te ondernemen. Dus als er regeltjes van de overheid hier dwarsliggen, moeten die uit de weg worden geruimd en innovaties kunnen financieel worden geprikkeld. De omslag die we afgelopen jaren hebben gerealiseerd zal het nieuwe kabinet verder moeten versnellen. Vanuit de Tweede Kamer zal mijn fractie het nieuwe kabinet kritisch aan de tand blijven voelen over hun milieu- en klimaatbeleid.

